

?iddete Yönelik Tutum Ölçe?i Çocuk Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). ?iddete Yönelik Tutum Ölçe?i Çocuk Formu. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30228>

Özet

?iddete Yönelik Tutum Ölçe?i Çocuk Formu, ilk olarak yabanc? dilde geli?tirilmis? bir ölçüm arac?nın Türkçe'ye uyarlama çal??mas?dır. Bu form, özellikle ilkö?retim düzeyindeki ö?rencilerin ?iddet içeren davran??lara kar?? gösterdikleri tutum düzeylerini, bu tutumların kabul veya reddedilme derecesini belirlemek amacıyla kullan?lm??tır. Ölçe?in Türkiye adaptasyonu, 2010 yılında S. Demirba?-Bolat tarafından yürütölen bir yüksek lisans tezi kapsamında gerçekte?tirilmi?tir. Çal??manın temel amacı, 6. sınıf ö?rencilerinin ?iddete yönelik tutumları ile zorba-kurban olma durumları arasındaki ilişkileri, aile içi ?iddete maruz kalma de?ikeni aç?sından incelemektir. Ölçek, çocuk ve ergen popülasyonunda ?iddet alg?sının psikometrik olarak de?erlendirilmesi için önemli bir araç sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

?iddet, tutum, çocuk, zorbalık, ölçek uyarlama, aile içi ?iddet, ilkö?retim, psikometri.

Yazarlar

S. Demirba?-Bolat (Uyarlayan).

Amaç

?iddete Yönelik Tutum Ölçe?i Çocuk Formu'nun temel amacı, hedef popülasyon olan ilkö?retim 6. sınıf ö?rencilerinin ?iddet eylemlerine kar?? geli?tirdikleri bilişsel, duyuşsal ve davranışsal e?ilimleri ölçmektir. Bu ölçek, ö?rencilerin ?iddeti ne ölçüde me?rula?tırdı?ını veya k?nadı?ını belirleyerek, ?iddet e?ilimlerinin erken yaşta tespit edilmesine olanak tanır. Uyarlama çal??mas?nda özel olarak, ö?rencilerin bu tutumlarının aile içi ?iddet ortamında büyüme gibi çevresel faktörlerle nasıl ilişkilendi?ini ortaya koymak hedeflenmiştir. Bu sayede, önleyici müdahale programlarının geli?tirilmesine bilimsel zemin hazırlanmıştır.

Yapı

Ölçek, psikolojideki temel bir kavram olan ?iddete yönelik tutum yap?sını ölçmektedir. Tutum, bireyin belirli bir objeye, duruma veya kişiye kar?? gösterdiği öğrenilmiş ve nispeten kalıcı e?ilimdir. Bu özel ölçek bağlamında, yapı; fiziksel ?iddet, sözel ?iddet veya dolaylı ?iddet gibi farklı ?iddet biçimlerinin kabul edilebilirliği veya gerekçelendirilmesi üzerine odaklanır. Ölçek, genellikle ?iddeti onaylama, ?iddeti araç olarak görme ve ?iddeti reddetme gibi alt boyutlardan oluşarak, tutumun çok boyutlu do?asını yakalamaya amaçlar. Çocukların ?iddete kar?? geli?tirdiği bu tutumlar, onların gelecekteki zorba veya kurban rollerini üstlenme olasılıklarını anlamada kritik bir psikometrik göstergedir.

Geçerlik

Kaynak verilerde geçerlik bilgisi do?rudan verilmemi? olsa da, uyarlama çal??malar?nda ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örnekleme de korundu?unu göstermek için kapsaml? geçerlik analizleri yap?lmas? zorunludur. Bu kapsamda, ölçe?in yap? geçerli?inin sa?lanmas? amac?yla genellikle **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?l?r. Ek olarak, ölçe?in ölçtü?ü yap?yla teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er de?i?kenlerle (örne?in, sald?rganl?k veya empati ölçekleri) korelasyonunun incelendi?i ölçüt ba??nt?l? geçerlik (e? zamanl? geçerlik) çal??malar? da yap?lm?? olmal?d?r. Geçerlik çal??malar?, ölçek maddelerinin gerçekten ?iddete yönelik tutumu ölçtü?ünü kan?tlamay? amaçlar.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, ayn? ko?ullar alt?nda tekrar uyguland??nda tutarl? sonuçlar verme yetene?ini ifade eder. Uyarlama tezinde, genellikle ölçe?in iç tutarl?l??n? test etmek için **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçekteki maddelerin ayn? psikolojik yap?y? ölçmede homojen oldu?unu gösterir. Çocuk popülasyonunda kullan?lan ölçeklerde, güvenilirlik katsay?s?n?n genellikle kabul edilebilir s?n?rlar?n (örne?in, .70 ve üzeri) üzerinde olmas? beklenir. Güvenirlik analizleri, ölçe?in zamana kar?? kararl?l??n? (test-tekrar test güvenilirli?i) da içerebilir, ancak en yayg?n rapor edilen de?er iç tutarl?l?k katsay?s?d?r.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinin kritik bir a?amas? olan **Faktör Analizi**, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk kültürüne uygunlu?unu ve yap?s?sal geçerli?ini test etmek için kullan?lm??t?r. Büyük olas?l?kla, **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** ile ölçe?in kaç faktörden olu?tu?u ve maddelerin hangi faktörlere yüklendi?i incelenmi?tir. Bu analiz, ?iddete yönelik tutumun farkl? alt boyutlar?n?n (örne?in, fiziksel ?iddeti onaylama, sözel ?iddeti me?rula?t?rma) Türk örnekleminde de ayr??p ayr??mad??n? do?rular. E?er orijinal ölçek çok faktörlü bir yap?ya sahipse, uyarlamada da bu yap?n?n korunmas? beklenir.

Ölçüm Arac?

Test Türü: Uyarlama

Format: Orijinal ölçe?in format? temel al?narak, genellikle 4 veya 5 seçenekli **Likert tipi** derecelendirme ölçe?i kullan?ld?? varsay?lmaktadır (Örne?in: Hiç Kat?lm?yorum'dan Tamamen Kat?l?yorum'a).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: İlkö?retim ö?rencileri.

Ya? Grubu: Tipik olarak 11-12 ya? (ilkö?retim 6. s?n?f).

Popülasyon Detaylar?: Demirba?-Bolat (2010) tezinde, Tokat ilinde ö?renim gören ilkö?retim 6. s?n?f ö?rencileri üzerinde uygulanm??t?r. Çal??ma, ö?rencilerin aile içi ?iddet deneyimleri aç?s?ndan kar??la?t?rma? bir incelemeyi içermi?tir.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamas? ?eklinde gerçekte?tirilen, ka??t ve kalem (veya dijital) yoluyla uygulanan öz bildirim ölçe?idir. Ö?rencilerden, ?iddet içeren ifadelere ne ölçüde kat?l?p kat?lmad?klar?n? belirtmeleri istenmi?tir. Puanlama, genellikle ?iddeti onaylayan maddeler için yüksek puan, reddeden maddeler için dü?ük puan verecek ?ekilde yap?l?r. Yüksek toplam puan, ?iddete yönelik olumlu tutumu (kabulü) i?aret eder.

Anahtar Kelimeler

Tutum ölçe?i, çocuk psikometri, zorbal?k, ?iddeti me?rula?t?rma, Cronbach Alfa, yap? geçerli?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Gaziosmanpa?a Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat (Tezin haz?rlad??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in ticari kullan?m? veya telif haklar? hakk?nda kesin bilgi mevcut de?ildir. Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsam?nda uyarlama olarak kullan?lm??t?r. Bu tür akademik çal??malar genellikle ilgili üniversite ve yazar?n izniyle kullan?labılır.

Test Y?l? (Uyarlama): 2010

Ücret: Ticari bir ölçek olmad??? için ücret bilgisi mevcut de?ildir.

?zinler: Kullan?m için tez yazar?ndan ve dan??man?ndan izin al?nmas? önerilir.

Kaynaklar

Demirba?-Bolat, S. (2010). *İlkö?retim 6. s?n?f ö?rencilerinin ?iddete yönelik tutum ve zorba-*

kurban olma durumlarındaki aile içi İddet açışından incelenmesi (Yüksek lisans tezi).
Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
Tez kaynağına doğrudan erişim bağlantısı: tez.yok.gov.tr

İddete Yönelik Tutum Ölçeği Çocuk Formu Maddeleri

ÖNEMLİ: Orijinal kaynakta İddete Yönelik Tutum Ölçeği Çocuk Formu'nun maddeleri (sorular) yer almamaktadır. Maddeler, tezin tam metninde bulunabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM